

Metka Celec

Pomen pravljicnih in bralnih ur pri Slovencih v zamejstvu

Primer dobre prakse v porabskih vzgojno-izobraževalnih ustanovah

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota že vrsto let svoje storitve in dejavnosti razširja tudi izven meja Slovenije, in sicer v Slovenskem Porabju na Madžarskem. Vsaka dva tedna porabske vasi in mesto Monošter obišče bibliobus, ki omogoča dostopnost knjižničnega gradiva in storitve za Slovence v zamejstvu, tako starejšim kot tudi učencem v dvojezičnih in narodnostnih šolah. Že nekaj časa pa murskosoboška knjižnica izvaja tudi različne bralne dejavnosti, tako za odrasle kakor za učence.

Sama sem dvojezične in narodnostne osnovne šole v Porabju, predvsem po zaslugi Metode Perger, gostujoče učiteljice iz Slovenije v porabskih šolah, začela obiskovati pred več kot desetletjem. Vsakih nekaj tednov tako obiščem naslednje lokacije, kjer izvajam pravljíčne ure:

- Osnovna šola Jánosa Aranya v Monoštru, 1. in 3. razred, skupaj 13 učencev, ki se učijo slovenščino po programu narodnostnega jezika;
- Osnovna šola Gornji Senik, vsi razredi, razdeljeni v dve skupini: 1. skupina od 1. do 4. razreda (24 učencev); 2. skupina od 5. do 8. razreda (27 učencev).
- Dvojezična osnovna šola Števanovci, vsi razredi, razdeljeni v dve skupini: 1. skupina od 1. do 4. razreda (25 učencev); 2. skupina od 5. do 8. razreda (20 učencev).

Pravljíčarka Metka Celec po pravljíčni uri z učenci 2. razreda OŠ Jánosa Aranya v Monoštru

Pravljíčna ura v 2. razredu pri uri slovenščine v OŠ Jánosa Aranya v Monoštru

Izbor pravljíč, basni in drugih zgodb prilagam starosti in stopnji razumevanja slovenščine, prav tako pa nabor pripovedi tematsko zaokrožim. Za vsak svoj obisk izberem določeno temo, ki je povezana z aktualnimi prazniki, letnimi časi, šegami in običaji, po potrebi pa se posvetujem z gostujočo učiteljico. V lanskem letu smo se povezali z upokojenkami v Murski Soboti ter začeli s projektom Fantek in punčka, pri čemer učenci ob vsakem obisku prišijajo nekaj novega na omenjeni par. Tako se poleg bralnih aktivnosti učijo tudi različnih ročnih spretnosti.

Namen obiskov porabskih šol je naslednji:

- vsi učenci se učijo slovenščino po 6 ur tedensko kot narodnostni jezik, vendar se glede na učni program jezik v glavnem poučuje na komunikacijsko slovnični ravni, zelo malo pa je vključenih literarnih tem, zato je zelo zaželeno, da se učenci

srečujejo tudi z otroško in mladinsko literaturo v slovenskem jeziku.

- po dosedanjih izkušnjah opažam, da so otroci sprejeli način interpretacije literarnih del in poskušajo razumeti besedilo brez pomoči učiteljev, kar se mi zdi zelo pozitivno in je tudi potrditev, da je moj izbrani pristop (jasno, preprosto in nazorno podajanje pripovedi) ustrezen in učinkovit pri vseh štirih skupinah učencev.

Glede na to, da porabski učitelji žal ne poznajo slovenske literature, namenjene otrokom, niti prevodov tovrstnih literarnih del, tudi sami z zanimanjem prisluhnejo tem uram in posežejo po našem knjižnem izboru pravljic. Zelo pomemben cilj tovrstne knjižnične dejavnosti je tudi ta, da seznanjamo porabske učence in učitelje z otroškimi in mladinskimi literarnimi izdajami in da slišijo pravljice in pripovedi v interpretaciji naravne govorne slovenskega jezika.

Po izkušnjah sodeč, prav tako pa tudi po odzivu porabskih šol na sodelovanje murskosoboške knjižnice s pripravo in izvajanjem pravljичnih in bralnih ur, menim, da je ponujena vsebina odlična, pozitivno sprejeta in si tudi v prihodnje želim tovrstnega sodelovanja.

Julijana Vöröš

Motivika pravljичnega večera za odrasle – PIŠK Murska Sobota

Vodilni motiv letošnjega pravljичnega večera (21. novembra 2019) je bil napuh. Najbrž bolj po naključju, a vendar. Napuh, ki je ena izmed največkrat osmešenih človeških slabosti, še posebej v pravljicah. A kdo je kriv, da se posameznika poloti napuh? Je zmeraj kriv sam, njegova notranja želja, da bi bil nekaj več, da bi bil v ospredju pozornosti, da bi ga vsi občudovali? Ali pa dobi namig za vzvišeno mnenje o sebi najprej od drugih? Tako kot mačkon Robert, ki je svoji lastnici eden in edini, najlepši med lepotci mačkoni. Nenehna hvala ga tako prevzame, da si omisli pustolovščino v živalski vrt. Če je res tako lep, kako zavidljivo bodo nanj gledale šele druge živali. Toda v živalskem vrtu kaj kmalu boleče zgrmi na trdna tla. Kamorkoli gre, vsepovsod je nekomu v napoto, mu jemlje njegov življenjski prostor. Živali, ki »spadajo« v živalski vrt, ga odganjajo kot pritepenca, češ, kdo pa si ti, da se motaš med nami? Ko se nazadnje poln obdrgnin in ugriznin zavleče nazaj k svoji gospodarici, šele dojame, kje mu je mesto in komu v resnici velja za lepotca.

Napuh je vsakršne vrste. Mar ni poln napuha zajec, ki o sebi meni, da mora nenehno hiteti, da mora zmeraj imeti nešteto obveznosti in da za kogarkoli drugega razen samega sebe ni vredno izgubljeni časa? Šele ko ga čisto navadna lovska zanka ujame za tace in mu iz zagate pomaga medved, za katerega se zajec svoj čas sploh ni zmenil, spozna, da si je tu in tam le vredno vzeti čas za druge.

Kakšne vrste napuh je obsedel molja, ki ni videl drugega kot sladkarij? Še govoriti je ob tem pozabil, saj je v sebi nenehno razmišljal o hrani. Ob tem pa se je